

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО



«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Ректор МНУ імені В. О. Сухомлинського
В. Д. Будак
«11 серпня» 2020 р.

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«ІСТОРІЯ ТА АРХЕОЛОГІЯ»

Рівень вищої освіти: другий рівень вищої освіти
за спеціальністю 032 Історія та археологія
галузі знань 03 Гуманітарні науки

Кваліфікація: Магістр історії та археології. Викладач історичних дисциплін

Розглянуто та затверджено
на засіданні вченої ради
протокол № 30 від 11.08. 2020 р.
Освітня програма вводиться в дію
з 01 вересня 2020 р.
наказ ректора № 824 від 11.08. 2020 р.

Миколаїв, 2020 р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми
«Історія та археологія»

1. Вчена рада університету

Протокол № _____ від « _____ » _____ 20__ р.

Голова вченої ради _____ В. Д. Будаєв

2. Навчально-методична рада університету

Протокол № _____ від « _____ » _____ 20__ р.

Голова _____ О. А. Кузнецова

3. Відділ ліцензування та акредитації

Керівник відділу _____ Н. В. Данік

4. Вчена рада факультету _____

Протокол № _____ від « _____ » _____ 20__ р.

Голова _____ Олексюк О.М.

5. Навчально-методична комісія факультету _____

Протокол № _____ від « _____ » _____ 20__ р.

Голова _____ Чугуєва І.Є.

6. Кафедра _____

Протокол № _____ від « _____ » _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ Рижева Н.О.

7. Розробники:

Керівник проєктної групи (гарант ОП):

Хрящевська Людмила Михайлівна, доктор філософії в галузі гуманітарних наук, доцент кафедри історії _____

Члени проєктної групи:

Рижева Надія Олександрівна, доктор історичних наук, професор кафедри історії _____

Нефьодов Дмитро Валерійович, доктор історичних наук, в.о. доцента кафедри історії, д.і.н. _____

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ЗОВНІШНІЮ АПРОБАЦІЮ

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. Управління культури, національностей та релігій Миколаївської обласної державної адміністрації (Бойченко В.Б., в.о. начальника управління культури, національностей та релігій Миколаївської облдержадміністрації, 23.11.2020 р.)

2. Миколаївський обласний краєзнавчий музей (Чернявський В.В., заступник директора Миколаївського обласного краєзнавчого музею, кандидат історичних наук, 24.11.2020 р.)

3. Дочірнє підприємство Науково-дослідний центр «Лукомор'є» Охоронної археологічної служби України Національної академії наук України (Горбенко К.В., директор ДП НДЦ «Лукомор'є» ОАСУ НАН України, 19.11.2020 р.)

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою у складі:

Прізвище,, ім'я, по батькові керівника та членів проектної групи	Найменування посади, місце роботи	Найменування закладу, який закінчив викладач, (рік закінчення, спеціальність, кваліфікація згідно з документом про вищу освіту)	Науковий ступінь, шифр і найменування наукової спеціальності, тема дисертації, вчене звання, за якою кафедрою (спеціальністю) присвоєно	Стаж науково-педагогічної та/або наукової роботи	Інформація про наукову діяльність (основні публікації за напрямом, науково-дослідній роботі, участь у конференціях і семінарах, робота з аспірантами та докторантами, керівництво науковою роботою студентів)	Відомості про підвищення кваліфікації викладача (найменування закладу, вид документа, тема, дата видачі, тривалість, кількість кредитів/годин)
Керівник проектної групи						
Хрящевська Людмила Михайлівна	Доцент кафедри історії МНУ імені В.О. Сухомлинського	Миколаївський державний педагогічний інститут імені В.Г. Белінського, 1994, спеціальність: історія, кваліфікація: вчитель історії	Кандидат історичних наук, 07.00.01 – історія України Тема дисертації: «Господарства німецьких колоністів Півдня України (кінець XVIII - початок XX ст.)» Доцент кафедри історіографії, джерелознавства та спеціальних історичних дисциплін	17 років	<p>П. 1. Наявність за останні 5 років наукових публікацій у періодичних виданнях, які включені до наукометричних баз, рекомендованих МОН, зокрема Scopus або Web of Science Core Collection</p> <p>1. Хрящевська Л.М. Розвиток професійної компетентності педагога в умовах модернізації освітнього середовища // Revista Tempos E Espaços Em Educação, – 2020 –13(32). – С.1-22.</p> <p>П.2. Наявність 5-ти наукових публікацій у наукових виданнях, включених до наукових фахових видань України.</p> <p>1. Хрящевська Л.М. Соціальні наслідки міграцій сільського населення України в 1989-2001 роках // Емінак: науковий щоквартальник. –№ 1(13). – (січень-березень). – Т. 2. –Київ-Миколаїв, 2016. – 140 с. - С. 69-74.</p> <p>2. Хрящевська Л.М. Національно-культурні об'єднання як прояв національного відродження та розвиток етнічних</p>	Національний університет кораблебудування імені Адмірала Макарова, кафедра соціально-гуманітарних дисциплін, сертифікат № 13/1010-к/3.06.15, тема стажування «Використання в навчальному процесі ВНЗ інтерактивних

				<p>меншин в 90-х роках ХХ століття / Науковий журнал «Молодий вчений». - № 1 (28) січень, 2016. – Частина 2. – 155 с. - С. 16-20.</p> <p>3. Хрящевська Л.М. Причини, динаміка еміграційних потоків з України та соціально-демографічна характеристика мігрантів у 90-х роках ХХ ст.. роках // Емінак: науковий щоквартальник. –№ 3(15). – (липень-вересень). – Т. 1. – Київ-Миколаїв, 2016. – 130 с. - С. 62-68.</p> <p>4. Хрящевська Л.М. Демографічна криза та руйнація соціальної інфраструктури в українському селі у 1991-2001 роках. / Емінак: науковий щоквартальник. –№ 1(17). – (січень-березень). – Т. 4. – Київ-Миколаїв, 2017. – 139 с. - С. 91-95.</p> <p>5. Хрящевська Л.М. Динаміка та основні напрямки еміграційних потоків з України у 90-х рр.. ХХ ст. / Емінак: науковий щоквартальник. –№ 3(19). – (липень-вересень). – Т. 3. – Київ-Миколаїв, 2017. – 143 с. - С. 90-94.</p> <p>6. Хрящевська Л.М. Мовна структура та рівень урбанізації етнічних меншин в Україні наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст. / Емінак: науковий щоквартальник. Київ-Миколаїв. 2018. № 1 (21) (січень-березень). Т. 1. 159 с.</p> <p>7. Хрящевська Л.М. Нормативно-правове забезпечення та проблеми соціального захисту учасників антитерористичної операції та членів їх сімей / Емінак: науковий щоквартальник. Київ-Миколаїв. 2018. № 4 (24) (жовтень-грудень). Т. 2. 192 с. – С. 87-91.</p> <p>8. Хрящевська Л.М. Аналіз соціальної структури українського суспільства з початку 1990-х до кінця 2001 років /«Гілея: науковий вісник». К.: «Видавництво «Гілея», 2019. – Вип. 145.(№ 6). Ч. 1. Історичні науки. – 222 с. – С. 199-203.</p> <p>9. Хрящевська Л.М. Символіка поховального культу грецького населення Нижнього Побужжя // Міжнародний польський науковий журнал Colloquium-journal № 21 (45) 2019. Czesc 5. Warszawa, Polska. S. 18-22.</p>	<p>методів з застосуванням електронних засобів навчання».</p> <p>30.06.2015 р.</p>
--	--	--	--	---	--

				<p>10. Хрящевська Л.М. Законодавча база у сфері охорони археологічних пам'яток та створення музейних осередків // Colloquium-journal №24 (48), 2019 Część 6 (Warszawa, Polska). S. 54–58.</p> <p>11. Хрящевська Л.М. Історичні умови урбанізації на Півдні України // Colloquium-journal №4 (56), 2020 Część 5 (Warszawa, Polska). S. 13–17.</p> <p>12. Хрящевська Л.М. Демографічні наслідки урбанізації в Україні (за даними загальних переписів населення 1959-2001 pp.) // Colloquium-journal №8 (60), 2020 Część 3 (Warszawa, Polska). S.12–16.</p> <p>13. Хрящевська Л.М. Теоретичні підходи до вивчення етногенезу, психологічних та антропологічних особливостей українців на рубежі XIX – XX ст. // Colloquium-journal №12 (64), 2020 Część 3 (Warszawa, Polska). S. 7–11.</p> <p>14. Хрящевська Л.М. Аналіз етнічного відродження національних меншин в умовах становлення української державності в 90-х роках XX ст. // Colloquium-journal № 13(65), 2020 Część 4 (Warszawa, Polska). S. 32–36.</p> <p>1. Хрящевська Л.М. Етнонаціональна політика в Україні в період незалежності // Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 83355 від 30.11.2018/</p> <p>2. Етнографія України // Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 89711 від 11.06.2019.</p> <p>П. 3. наявність виданого підручника чи навчального посібника або монографії</p> <p>1. Хрящевська Л.М.. Етнонаціональна політика в Україні в період незалежності: / Навчальний посібник для студентів</p>	
--	--	--	--	--	--

				<p>вищих навчальних закладів. – Миколаїв: Видавничий дім «Гельветика», 2016. – 208 с. .</p> <p>2. Хрящевська Л.М. Етнологія України: теоретико-методологічні здобутки у контексті розвитку світової етнологічної думки / Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. - Електрон. дані. – Миколаїв: Видавничий дім «Гельветика», 2017. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM); 12 см. – 220 с. ISBN 978-966-916-328-8.</p> <p>П. 8. виконання функцій наукового керівника або відповідального виконавця наукової теми (проекту):</p> <p>1. Виконавець теми НДР «Динаміка етносоціальних змін в Україні в 90-ті роки ХХ століття» (№ державної реєстрації: 0113U004470; початок 04.13-закінчення 04.2018);</p> <p>2. Виконавець теми НДР «Комплексне дослідження археологічних пам'яток Нижнього Побужжя III тис. до н.е.– XV ст. (пам'яткоохоронний аспект)» (№ державної реєстрації № 0118U003394 . Закінчення 2020 р.</p> <p>П.15. Наявність науково-популярних та/або консультаційних (дорадчих) та/або дискусійних публікацій з наукової або професійної тематики загальною кількістю не менше п'яти публікацій:</p> <p>1. Хрящевська Л.М. Особливості відтворення населення у міських поселеннях і сільській місцевості у 90-х роках ХХ ст. / Zbiór artykułow naukowych. Konferencji Międzynarodowej Naukowo-Praktycznej «Osiągnięcia naukowe, rozwój, propozycje na rok 2015» (30.12.2015-03.01.2016). -Warazawa: Wydawca: Sp.z.o.o. «Diamond trading tour», 2016. – 64 str. – Str 11-13.</p> <p>2. Хрящевська Л.М. Трудова міграція України: позитивні та негативні наслідки / Zbiór artykułow naukowych. Konferencji Międzynarodowej NaukowoPraktycznej " Osiągnięcia naukowe, rozwój, propozycje " z okazji 200-lecia Uniwersytetu</p>	
--	--	--	--	---	--

				<p>Warszawskiego" (29.09.2016 - 30.09.2016) - Warszawa: Wydawca: Sp. z o.o. «Diamond trading tour», 2016. - 82 str. - S 36-38.</p> <p>3. Хрящевська Л.М. Етнічний вимір міграційних процесів: нелегальна імміграція в Україні / Zbiór artykułów naukowych. Konferencji Międzynarodowej NaukowoPraktycznej " European Scientific Conference. Theory. Practice." (30.07.2017- 31.07.2017) - Warszawa: Wydawca: Sp. z o.o. «Diamond trading tour», 2017. - 80 str. – S. 60-62.</p> <p>4. Хрящевська Л.М. Проблемні питання соціального захисту учасників антитерористичної операції на території України / Monografia Pokonferencyjna SCIENCE, RESEARCH, DEVELOPMENT #8. Zbiór artykułów naukowych z Konferencji Międzynarodowej NaukowoPraktycznej (on-line) zorganizowanej dla pracowników naukowych uczelni, jednostek naukowo-badawczych oraz badawczych z państw obszaru byłego Związku Radzieckiego oraz byłej Jugosławii. (31.08.2018) - Warszawa, 2018 – 68 str. – S. 32-36.</p> <p>5. Хрящевська Л.М. Нормативне забезпечення адміністративно-правового статусу учасників антитерористичних операцій / Monografia Pokonferencyjna SCIENCE, RESEARCH, DEVELOPMENT #15. Zbiór artykułów naukowych z Konferencji Międzynarodowej NaukowoPraktycznej (on-line) zorganizowanej dla pracowników naukowych uczelni, jednostek naukowo-badawczych oraz badawczych z państw obszaru byłego Związku Radzieckiego oraz byłej Jugosławii. Rotterdam (The Netherlands). 31.03.2019. Warszawa, 2019. 117 str. S.31-33.</p> <p>6. Хрящевська Л.М. Реабілітація учасників АТО та аналіз нормативно-правового забезпечення стратегій реабілітації / Monografia Pokonferencyjna SCIENCE, RESEARCH, DEVELOPMENT #19 // Zbiór artykułów naukowych z Konferencji Międzynarodowej NaukowoPraktycznej (on-line) zorganizowanej dla pracowników naukowych uczelni,</p>	
--	--	--	--	--	--

					<p>jednostek naukowo-badawczych oraz badawczych z państw obszaru byłego Związku Radzieckiego oraz byłej Jugosławii. Valletta (Republic of Malta). 30.07.2019. Warszawa, 2019. 114 str. S.56–57.</p> <p>7. Хрящевська Л.М. Роль єврейської спільноти етнокультурному та етнорелігійному розвитку Галичини /Історичні мідраші Північного Причорномор'я. Голов. ред. Л.Л. Левченко. - Випуск ІХ. - Том І. - Миколаїв: Типографія Шамрай, 2020. – 491 с. – С. 327-341.</p> <p>Член наукової спілки краєзнавців України</p> <p>П. 17. досвід практичної роботи за спеціальністю не менше п'яти років 17 років</p>	
Члени проєктної групи						
Рижєва Надія Олександрівна	Професор МНУ імені В.О. Сухомлинського	Миколаївський державний інститут імені В. Г. Белінського, 1978 р., історія, вчитель історії та суспільствознавства	1)Доктор історичних наук, 07.00.01 Історія України, Тема «Суднобудування в Україні: етапи й особливості розвитку (від давнини до початку ХХ ст.)», диплом ДД 008876, дата видачі 22.12.2010, Атестаційна колегія, рішення № 32-06/8 від 22.12.2010;	40 років	<p>1. Рижєва Н.О. Роль керівників регіонального управління в розвитку суднобудівних осередків та міст Півдня України (перша половина ХІХ ст.) // Вісник Дніпропетровського університету. Серія: історія і філософія науки і техніки. – Дніпропетровський національний університет ім. Олеся Гончара, 2016. – Випуск 24. – № 24. – С. 111-118</p> <p>2. Рижєва Н.О. Навчально-освітня спрямованість музеїв вищих навчальних закладів України /Матеріали 12-ї Всеукр. науково-практичної конференції (02-04.06. 16 р.), м. Київ: від. ред.. Л.О. Гріффен, К.:2016 рік, (фахове видання).</p> <p>3. Рижєва Н.О. Музейна експозиція як джерельна база дослідження давньої та середньовічної історії України // Сіверщина в історії України. Збірник наукових праць. – Київ-Глухів: Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПК, 2016 – Вип. 9. – С.549-552. (</p> <p>4. Рижєва Н.О. Дослідження класичних старожитностей Нижнього Побужжя у ХІХ столітті : історіографія питання</p>	Софійський університет «Св. Климента Охридського», Болгарія, Департамент інформації та удосконалення вчителів, посвідчення №1216-А/17.09.2015 Центр «Яд Вашем», Ізраїль, 13.12-24.12.2015 р., «Исторические и образовательные

		<p>2) Професор кафедри археології, давньої та середньовічної історії атестат 12ПР 008434, дата видачі 25.01.2013, Атестаційна колегія, рішення № від 25.01.2013</p>		<p>// Емінак: науковий щоквартальник. 2016. №4 (16) (жовтень-грудень). Спецвипуск: Пам'яті В.В. Крапівіної / Упорядники: Н.О. Гаврилюк, О.І. Смирнов. – Київ-Миколаїв, 2016. – С.327-335.</p> <p>5. Рижева Н.О. Знищення Агро-Джойнту в Україні (за документальними джерелами) // Емінак: науковий щоквартальник. 2017. №3 (19) (липень-вересень). Миколаїв, 2017. – С.79-83.</p> <p>6. Рижева Н.О. Виробнича спрямованість Миколаєва за історико- краєзнавчими акцентами // Емінак: науковий щоквартальник. 2018. №4 (24) (липень-вересень). Миколаїв, 2018. (</p> <p>7. Рижева Н.О. Південний регіон України: розмаїття культурної спадщини. Монографія / кол. авт. : Бичковська Г.М., Гаврилюк О.Н., Гаврилюк С.В під. заг. ред. Гріффена Л.О., Титової О.М.; Колектив авторів: Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПІК. – К.: Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПІК, 2017. – 276 с.</p> <p>8. Рижева Н.О. Виробнича спрямованість Миколаєва за історико- краєзнавчими акцентами // Емінак: науковий щоквартальник. 2018. №4 (24) (жовтень-грудень). Миколаїв, 2018. (</p> <p>1. . Історія стародавнього світу (Греція та Рим). Навчально-методичний посібник / Н. О. Рижева, К. В. Горбенко, В. В. Кузовков, Д. В. Філатов. – Миколаїв :Іліон, 2017. 443 с.</p> <p>2. Рижева Н.О. Південний регіон України: розмаїття культурної спадщини. Монографія / Регіональні особливості нерухомих пам'яток України. Під заг.ред. Грифін О.Л., Титова О.М.: видавництво Центр пам'яткознавства НАН України – Київ: Україна і УТОПІК, 2017. – С. 160-198.</p> <p>Документ про присудження наукового ступеня Мітковська Т.(2018), Фесенко А.(2018).</p> <p>1. Керівник науково-дослідної теми «Комплексне дослідження археологічних пам'яток Нижнього Побужжя</p>	<p>аспекты истории Катастрофы (Шоа)», диплом</p>
--	--	---	--	--	--

					<p>III тис. до н.е. – XV ст. (пам'яткоохоронний аспект)(Реєстраційний номер 0118U003394)</p> <p>2. Керівник науково-дослідної теми «Загальні та особливі тенденції історичного розвитку країн Європи у Новий та Новітній часи» (Реєстраційний номер № 0116U006993). Завідувач кафедри історії та археології. Член спеціалізованої вченої ради К 134.38.01 (Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського) та Д 26.820.02(Державний економіко-технологічний університет транспорту, м. Київ). <i>Офіційний опонент:</i> Василенка В. М. «Становлення та розвиток теорії непотоплюваності корабля (остання третина XIX – перша третина XX століття)» (2016 р.). 1. Історія стародавнього світу (Греція та Рим). Навчально-методичний посібник / Н. О. Рижева, К. В. Горбенко, В. В. Кузовков, Д. В. Філатов. – Миколаїв :Ліон, 2017. 443 с. Рекомендовано вченою радою МНУ імені В.О Сухомлинського (протокол № 20 від 16.05.17 р.) Член наукової спілки краєзнавців України 40 років</p>	
Нефьодов Дмитро Валерійович	Доцент кафедри історії Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського	Миколаївський державний університет імені В. О. Сухомлинського, 2010 р., спеціальність: Педагогіка і методика середньої освіти. Історія. Кваліфікація: Магістр педагогічної освіти, викладач історії	Доктор історичних наук, 07.00.06 – історіографія, джерелознавство та спеціальні історичні дисципліни, «Робітничий клас УРСР в повоєнне двадцятиріччя (1946–1965 рр.): історіографія проблеми»	6 років	<p>WOS:</p> <p>1. Nefyodov D. The Ukrainian SSR postwar working class (1946–1965) in the evaluation of the sovietology in the west. Східноєвропейський історичний вісник. Дрогобич: Гельветика, 2018. Вип. 7. С. 160–172. Web of science</p> <p>2. Нефьодов Д. Українське робітництво повоєнного періоду (1946–1965 рр.) в історіописанні діаспори. Сторінки історії: Збірник наукових праць. Вип. 49. 2019. С. 179–190. Web of science</p> <p>фахові</p> <p>1. Nefyodov D. Social structure of Ukrainian SSR postwar working class (1946–1965) as viewed by soviet scientists of the second half of the 1960s – early 1980s. Переяславський літопис: зб. наук. статей. Вип 12 / [ред. колегія: Коцур В. П.</p>	Wloclawek (Republic of Poland) (180 год., 6 кредитів). 13 липня – 21 серпня 2020 р. Куявський університет у Влоцлавеку, Польща.

				<p>(голов. ред.) та ін.]. Переяслав-Хмельницький, 2017. С. 120–128.</p> <p>2. Нефьодов Д. В. Соціалістичне змагання та рух за комуністичну працю в повоєнній Україні (1946–1965 рр.) в працях радянських дослідників другої половини 1960-х – першої половини 1980-х рр. Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Історія. Політологія. Збірник наукових праць. Вип. 18. 2017. С. 65–70. (Index Copernicus)</p> <p>3. Нефьодов Д. В. Підготовка кадрів та підвищення кваліфікації повоєнного робітництва УРСР (1946–1965 рр.) у працях радянських науковців другої половини 1960-х – першої половини 1980-х рр. Емінак: науковий щоквартальник. 2017. 3 (19) (липень–вересень). Т. 1. С. 87–91. (Index Copernicus)</p> <p>4. Нефьодов Д. В. Радянська історична наука другої половини 1960-х – першої половини 1980-х рр. про культурно-технічний рівень повоєнного робітництва УРСР (1946–1965 рр.). Емінак: науковий щоквартальник. 2017. 4 (20) (жовтень–грудень). Т. 1. С. 112–115. (Index Copernicus)</p> <p>5. Нефьодов Д. В. Висвітлення суспільно-політичної активності повоєнного робітництва УРСР (1946–1965 рр.) в радянській науковій літературі другої половини 1960-х – першої половини 1980-х рр. Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Історія. Політологія. Збірник наукових праць. Вип. 19. 2017. С. 35–40. (Index Copernicus)</p> <p>6. Нефьодов Д. В. Дослідження повоєнного робітництва УРСР (1946–1965 рр.): становлення україноцентричної теоретико-концептуальної моделі проблеми. Інтелігенція і влада. Збірник наукових праць. Серія: Історія. Вип. 37. 2017. С. 107–123.</p> <p>7. Нефьодов Д. В. Перегляд радянських оцінок історії повоєнного робітництва УРСР (1946–1965 рр.) сучасною українською історіографією. Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О.</p>	
--	--	--	--	---	--

				<p>Сухомлинського. Історичні науки : збірник наукових праць / за ред. проф. Миколи Шитюка. № 2 (44), листопад 2017. Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2017. С. 107–110.</p> <p>8. Нефьодов Д. В. Повоєнне робітництво УРСР (1946–1965 рр.) у сучасній російській історіографії. Емінак: науковий щоквартальник. 2018. № 1 (21) (січень–березень). Т. 2. С. 148–152.</p> <p>8. Нефьодов Д. В. The use of local lore materials at lessons of History of Ukraine in secondary general education institutions (Використання краєзнавчого матеріалу на уроках історії в закладах загальної середньої освіти). Intellectual Archive (Канада). 2020. Квітень-червень. С. 74-77. DOI: 10.32370/IA_2020_06_10</p>	
--	--	--	--	---	--

При розробці освітньої програми враховані вимоги: 1) проекту стандарту Вищої освіти України, Міністерство освіти і науки України, Київ, 2017. спеціальності 032 Історія та археологія за другим (магістерським) рівнем.

1. Профіль освітньої програми зі спеціальності 032 Історія та археологія

1. Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського Факультет педагогіки та психології Кафедра історії
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Магістр Магістр історії та археології. Викладач історичних дисциплін
Офіційна назва освітньої програми	Історія та археологія
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання 1,4 роки
Наявність акредитації	Акредитаційна комісія. Україна. Сертифікат НД 1597052. Термін дії сертифіката до 1 липня 2022 р.
Цикл/рівень	FQ-ЕНЕА-другий цикл, QF-LLL- 7 рівень, НРК –7 рівень
Передумови	Наявність ступеня бакалавра або спеціаліста
Мова(и) викладання	українська
Термін дії освітньої програми	До 1 липня 2022 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://history.mdu.edu.ua/?page_id=1858
2-Мета освітньої програми	
Підготовка професіоналів у галузі історії та археології на основі новітніх досягнень історичної та педагогічної наук для роботи в архівних, музейних, бібліотечних установах та закладах вищої освіти	
3-Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Галузь знань – 03 Гуманітарні науки, спеціальність - 032 Історія та археологія.
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна програма, з академічною та прикладною орієнтацією, що спрямована на підготовку фахівців з історії та археології, викладачів історичних дисциплін.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Загальна освіта в галузі 03 Гуманітарні науки спеціальності 032 Історія та археологія. Вивчення сучасної методології та новітніх досягнень у галузі історії та археології в Україні та світі, оволодіння сучасними теоретико-методологічними засадами і методами вивчення та інтерпретації історичного минулого, вироблення навичок професійної (аналітичної, викладацької, консультативної, комунікативної, організаційно-методичної) діяльності для підготовки магістрів, істориків, викладачів історичних дисциплін.

	Ключові слова: магістр, історія, археологія, історик, викладач історичних дисциплін
Особливості програми	Програма виконується в активному дослідницькому середовищі на високому науково-методичному рівні. Спрямована на формування нового перспективного способу мислення та здатності застосовувати інноваційні стратегічні рішення у професійній діяльності. Під час освітнього процесу забезпечується виконання дослідних видів роботи (виступи на конференціях, написання статей) на базі науково-дослідної археологічної лабораторії МНУ ім. В.О. Сухомлинського та навчально-методичних кабінетів, а також під час проходження виробничої практики
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність працевлаштування	до 2310.2 Викладач закладу вищої освіти 2320 Викладач професійно-технічного навчального закладу 2431.1 Молодший науковий співробітник (архівна справа, музеєзнавство) 2443.2 Історик, історик (економіка), історик (політика), історик (суспільні відносини), консультант з питань історії. 2442.1 Антрополог. 2442.2 Археолог.
Подальше навчання	Навчання за програмою підготовки доктора філософії зі спеціальностей 032 Історія та археологія, 014 Середня освіта (Історія), а також за іншими програмами підготовки докторів філософії
5- Викладання та оцінювання	
Викладання навчання	та Викладання проводиться у вигляді: лекцій, мультимедійних лекцій, інтерактивних лекцій, семінарських, практичних занять. Також передбачена самостійна робота з можливістю консультацій з викладачем, e-Learning (навчання за допомогою Інтернету і мультимедіа) за окремими освітніми компонентами, індивідуальні заняття, групова проектна робота. Студентоцентроване проблемно-орієнтоване навчання, самонавчання, навчання через виробничу практику
Оцінювання	Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною рейтинговою системою у відповідності до «Положення МНУ імені В.О. Сухомлинського про оцінювання знань студентів». Види оцінювання: поточний контроль (презентації, есе), підсумковий контроль (заліки та іспити у вигляді тестування), комплексний кваліфікаційний іспит.
6 - Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі та проблеми в галузі історії, археології, архівознавства, музеєзнавства, пам'яткознавства, етнології, педагогіки та ін., в процесі різнопланової фахової діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій, а також характеризується комплексністю та невизначеністю умов
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Здатність до цілеспрямованого накопичування знання, самостійного пошуку та опрацювання інформації;

	<p>ЗК 2. Вміння організовувати творчі колективи з метою розв'язання комплексних міжпредметних проблем;</p> <p>ЗК 3. Здатність застосовувати набуті знання та навички у практичних ситуаціях, виявляючи ініціативу та підприємливість;</p> <p>ЗК 4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації;</p> <p>ЗК 5. Здатність взаємодіяти з представниками інших професійних груп гуманітарної сфери.</p>
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	<p>ФК 1. Здатність виявляти та опрацьовувати історичні джерела різних видів, аналізувати наукові тексти та узагальнювати цю інформацію;</p> <p>ФК 2. Здатність здійснювати історичні дослідження з визначеної тематики, в тому числі використовуючи методологічний інструментарій інших гуманітарних наук, застосовуючи інформаційно-комунікативні технології та інформаційні бази даних;</p> <p>ФК 3. Вміння створювати тексти однією з іноземних мов з використанням термінів, які прийняті в фаховому середовищі;</p> <p>ФК 4. Здатність брати участь у дискусії з певної наукової проблеми, у різних формах наукової комунікації;</p> <p>ФК 5. Здатність відрізнити специфіку у підходах до вирішення проблем в галузі історії та археології представників різних наукових напрямів та шкіл, критично осмислювати новітні досягнення історичної науки;</p> <p>ФК 6. Вміння застосовувати принципи та методи педагогіки і психології у навчально-виховному процесі в закладах вищої освіти.</p> <p>ФК 7. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної спеціалізації при розробці (у відповідності до певних вимог) наукових проектів прикладної спрямованості, а також при вирішенні певних практичних проблем.</p> <p>ФК 8. Спроможність обирати необхідні засоби, форми і методи організації діяльності здобувачів у процесі навчання; здатність впроваджувати сучасні методики та технології, інноваційні підходи, передовий педагогічний досвід під час моделювання та організації освітньої діяльності в закладах вищої освіти.</p> <p>ФК 9. Здатність забезпечувати належний рівень викладання історії відповідно до діючих навчальних програм, здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів.</p> <p>ФК 10. Здатність до ефективної комунікаційної взаємодії у різних колективах з питань фахової та суміжних з нею діяльностей, в тому числі з використанням сучасних засобів.</p> <p>ФК 11. Поєднання набутих історичних та педагогічних знань з метою забезпечення якісного навчально-виховного процесу.</p>
7 – Програмні результати навчання	
Програмні результати навчання (ПРН)	<p>ПРН 1. Здатний розуміти специфіку розвитку історичного пізнання в конкретні історіографічні періоди, в тому числі й на сучасному етапі;</p>

ПРН 2. Знає професійні норми в галузі історії та археології;

ПРН 3. Знає та відтворює основні етапи наукового пошуку в галузі історії та археології та завдання кожного з них;

ПРН 4. Розуміє основні теоретичні та методологічні проблеми сучасної історичної науки;

ПРН 5. Розуміє шляхи формування репрезентативної джерельної бази при розробці певної наукової проблематики;

ПРН 6. Встановлює зв'язок та різницю між історичними фактами у джерелі та історіографічними фактами у науковій літературі;

ПРН 7. Уміє обрати методологію та методи при здійсненні власного дослідження;

ПРН 8. Пояснює взаємозв'язки між процесами у минулому та на сучасному етапі, оцінювати альтернативні варіанти інтерпретації основних тенденцій та особливостей історичного розвитку людства у певні історичні періоди;

ПРН 9. Аналізує взаємозв'язки між позицією професійного історика та пануючими у суспільстві поглядами на минуле;

ПРН 10. Демонструє навички професійного спілкування з використанням іноземної мови;

ПРН 11. Уміє брати участь у здійсненні реальних дослідницьких проектів;

ПРН 12. Здатний застосовувати сучасні методики викладання у вищій школі;

ПРН 13. Аналізує явища та процеси світової етнології з урахуванням сучасних теорій суспільного розвитку;

ПРН 14. Визначає інформаційний потенціал конкретних історичних джерел при вирішенні певної наукової проблеми;

ПРН 15. Здатний досліджувати життя та діяльність конкретних людей з урахуванням досягнень сучасної біографістики;

ПРН 16. Здатність визначати соціальні функції історика в нових умовах;

ПРН 17. Здатність встановлювати ефективну комунікацію з представниками інших гуманітарних та природничих наук;

ПРН 18. критично оцінює ступінь розробленості дослідницької проблеми та отриманих результатів фахівцями;

ПРН 19. Визначає вплив на хід та результати дослідження традицій певних наукових шкіл;

ПРН 20. Узагальнює результати власного дослідження.

ПРН 21. Розуміє шляхи інноваційного розвитку системи вищої освіти України в умовах реформаційних перетворень.

ПРН 22. Здатність використовувати основи загальнотеоретичних дисциплін в обсязі, необхідному для вирішення педагогічних і дослідницьких завдань, успішного освоєння методологічних і прикладних питань спеціальності, питань фундаментальних загальноісторичних і спеціальних дисциплін; дисциплін психолого-педагогічного циклу: педагогіку, психологію, методику викладання історії, методику і організацію позакласної (поза аудиторної) роботи.

	ПРН 23. Уміє використати нові освітні та інформаційні технології, сучасні засоби навчання та використовує їх у педагогічному процесі.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Відповідальні за підготовку здобувачів вищої освіти за спеціальністю 032 Історія та археологія, до складу входить 1 доктор наук, професор; 1 доктор наук, доцент; 1 кандидат наук, доцент, усі вони є штатними працівниками Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського. Керівник групи забезпечення та викладацький склад, який забезпечує її реалізацію, відповідає вимогам, визначеним Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності закладів освіти.
Матеріально-технічне забезпечення	Навчальний процес за освітньою програмою відбувається в аудиторіях обладнаних необхідними технічними засобами навчання. За площами задовольняють санітарним нормам. В комп'ютерному класі, обладнаному комп'ютерами Celeron 1000, створено локальні мережі, працює університетський Web-сервер навчального процесу.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Забезпечення навчальною та науковою літературою студентів і викладачів здійснює бібліотека Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського. Бібліотека має чотири читальні зали, що відповідає нормативним вимогам. Для поліпшення інформаційного обслуговування читачів у бібліотеці встановлено програмне забезпечення УФД “Бібліотека”. Фінансування розвитку науково-методичної бази факультету здійснюється виключно за рахунок коштів спеціального фонду. Фахові періодичні видання з спеціальності 032 Історія та археологія налічують 8 найменувань. Крім того в читальному залі бібліотеки МНУ імені В.О. Сухомлинського наявні ще 14 періодичних видань наукового змісту, що використовуються в процесі підготовки магістрів спеціальності 032 Історія та археологія. Студенти можуть використовувати бібліотеку, окремі бібліотеки та бібліотечні пункти при структурних підрозділах університету. Інформаційні ресурси бібліотеки за освітньою програмою формуються відповідно до предметної області та сучасних тенденцій наукових досліджень у цій галузі. Студенти можуть отримати доступ до всіх друкованих видань різними мовами, включаючи монографії, навчальні посібники, підручники, словники тощо. При цьому вони можуть переглядати літературу з використанням традиційних засобів пошуку в бібліотеці або використовувати доступ до Інтернету та бази даних. Студенти також використовують методичний матеріал, підготовлений викладачами: підручники, презентації за лекціями, конспекти лекцій, методичні вказівки до практичних, лабораторних, семінарських занять, індивідуальних завдань тощо. Методичний матеріал може надаватись як у друкованому вигляді, так і в електронній формі.
9 – Академічна мобільність	

Національна кредитна мобільність	Підвищення кваліфікації (стажування) науково-педагогічних працівників у вітчизняних закладах вищої освіти на основі двосторонніх договорів між Миколаївським національним університетом імені В.О. Сухомлинського та університетами України.
Міжнародна кредитна мобільність	-
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	-

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

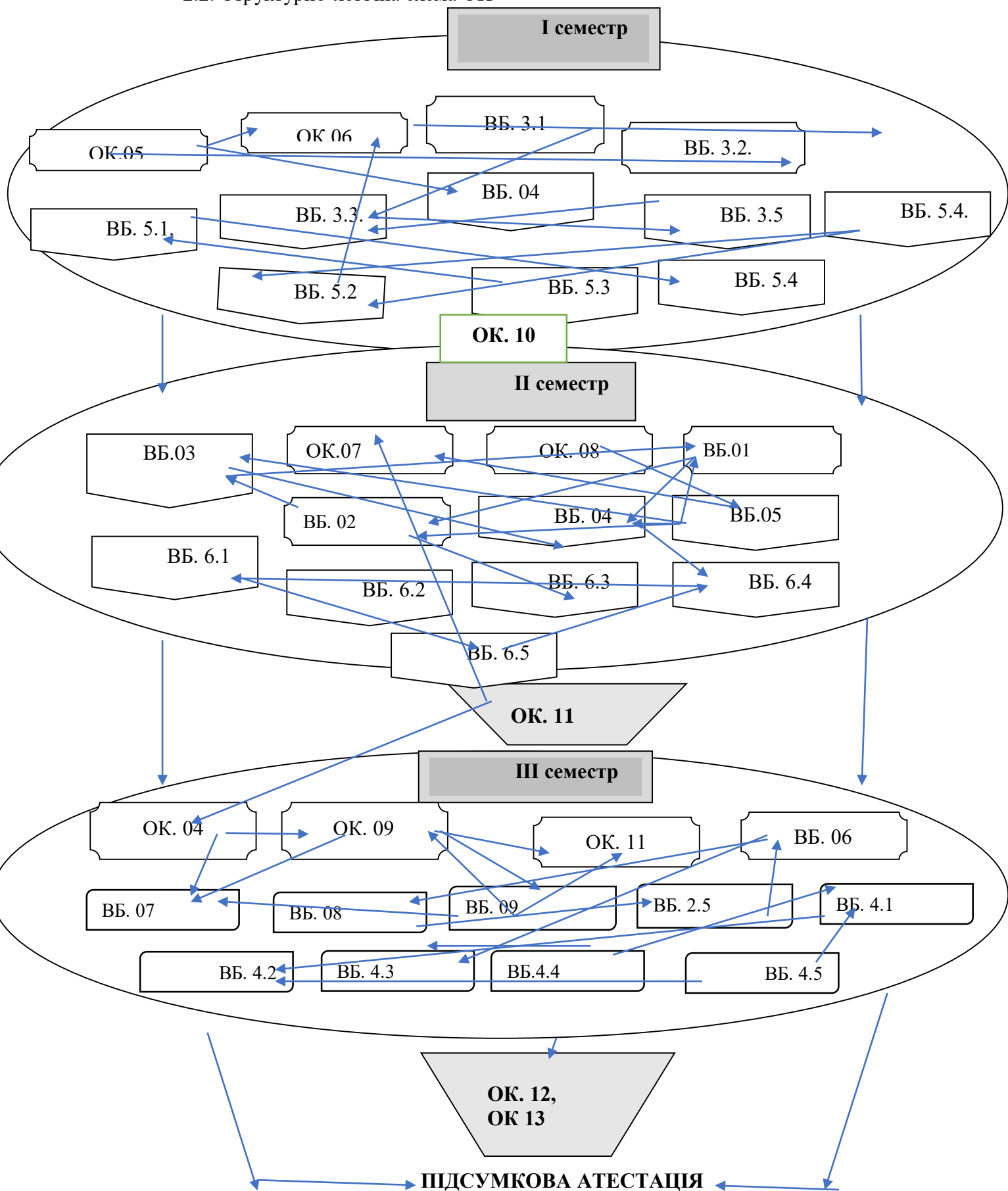
2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, практики)	Кількість кредитів	Семестр	Форма підсумкового контролю
1	2	3		4
Обов'язкові компоненти ОП				
Дисципліни нормативної підготовки				
ОК. 01	Філософія освіти	3	I	екзамен
ОК. 02.	Інформаційно-комунікаційні технології	3	1	залік,
ОК. 03	Іноземна мова за професійним спрямуванням	6	1 2	залік, екзамен
ОК. 04	Теорія та методика історії	5	3	залік
ОК. 05	Етнологія (Теоретико-методологічні здобутки)	5	1	залік
ОК. 06	Педагогіка вищої школи	5	3	екзамен
ОК. 07	Методика викладання історичних дисциплін у закладі вищої освіти	3	2	екзамен
ОК. 08	Археологічне краєзнавство Степового Побужжя	6	2	залік
ОК. 09	Історичне архівознавство	3	2	залік
ОК. 10	Наука в історії суспільства	5	3	залік
ОК. 11	Педагогічна (асистентська) практика	6	1	залік
ОК. 12	Виробнича (польова археологічна) практика	6	2	залік
ОК. 13	Виробнича (музейна) практика	6	2	залік
ОК. 14	Підсумкова атестація	3	3	кваліфікаційний іспит
Загальний обсяг обов'язкових компонент:			65	
Вибіркові компоненти ОП				
Вибірковий блок 01		6	2	залік
ВБ 1.1.	Етнополітологія (геополітична структура народів світу XXI ст.)			
ВБ 1.2.	Етнологія (Етнічний вимір міграційних процесів)			
ВБ 1.3.	Етнонаціональна політика в Україні			
ВБ 1.4.	Історія ідей європейської культури			

ВБ 1.5.	Охорона та збереження пам'яток культурної спадщини: проблеми та перспективи			
Вибірковий блок 02		3	3	залік
ВБ 2.1.	Історико-науковий контекст духовної парадигми людської цивілізації			
ВБ 2.2.	Історична хронологія			
ВБ 2.3.	Міжетнічна комунікація в Україні в XX-XXI ст.			
ВБ 2.4.	Історія історичної науки			
ВБ 2.5.	Традиційна слов'янська духовна культура			
Вибірковий блок 03		5	1	залік
ВБ 3.1.	Історична демографія			
ВБ 3.2.	Міграційні процеси: теорія, історія, сучасність			
ВБ 3.3.	Населення світу: проблеми етнодемографії			
ВБ 3.4.	Етнічний вимір міграційних процесів			
ВБ 3.5.	Соціально-рольовий статус чоловіка і жінки в історії			
Вибірковий блок 04		3	3	залік
ВБ 4.1.	Країнознавство: історичний контекст			
ВБ 4.2.	Актуальні проблеми сучасної світової та вітчизняної історіографії			
ВБ 4.3.	Етнічна історія Надчорномор'я			
ВБ 4.4.	Політогенез та ранньокласові суспільства			
ВБ 4.5.	Актуальні проблеми історії зарубіжних країн			
Вибірковий блок 05		5	1	залік
ВБ 5.1.	Історія середніх віків: історична географія Золотої Орди			
ВБ 5.2.	Культура історичної пам'яті			
ВБ 5.3.	Історія Золотої Орди			
ВБ 5.4.	Кочовики середньовічної Європи: Хозарські старожитності			
ВБ 5.5.	Історія середніх віків: середньовічна археологія			
Вибірковий блок 06		3	2	залік
ВБ 6.1.	Історична антропологія			
ВБ 6.2.	Актуальні проблеми історії України			

ВБ 6.3.	Сучасна історія України (1991-2020)			
ВБ 6.4.	Етносоціальні процеси в Україні XXI ст..			
ВБ 6.5.	Організація краєзнавчо-туристичної роботи			
Загальний обсяг вибірових компонент:				25
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ:				90

2.2. Структурно-логічна схема ОП



3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми «Історія та археологія», спеціальності 032 Історія та археологія проводиться у формі складання кваліфікаційного іспиту з історичних дисциплін та методики їх викладання (3 кредити) та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня магістра із присвоєнням кваліфікації: Магістр історії та археології. Викладач історичних дисциплін.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14
ЗК1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-
ЗК2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-
ЗК3	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-
ЗК4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК5	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК1	-	-	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК2	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК3	-	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+
ФК4	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК5	-	-	-	-	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+
ФК6	-	-	-	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+
ФК7	+	+	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК8	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК9	-	-	-	+	+	+	-	-	-	-	+	+	+	+
ФК10	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК11	-	-	-	+	+	+	-	-	-	-	+	+	+	+

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідним компонентам освітньої програми

	ОК1	ОК2	ОК3	ОК4	ОК5	ОК6	ОК7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК11	ОК 12	ОК 13	ОК 14
ПРН1	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН2	-	-	-	+	+	+	-	+	-	+	+	+	+	+
ПРН3	-	-	-	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+	+
ПРН4	-	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН5	-	-	-	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+
ПРН6	-	-	-	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+
ПРН7	-	-	-	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+	+
ПРН8	-	-	-	+	-	+	+	-	-	+	+	+	+	+
ПРН9	+	+	-	-	+	+	-	+	-	+	-	-	-	+
ПРН10	+	+	+	+	-	+	-	+	-	+	+	+	+	+
ПРН11	-	+	-	+	+	-	-	-	-	+	+	+	+	+

ПРН12	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	-	+
ПРН13	+	+	+	+	+		+	-	+	+	+	+	+	+
ПРН14	+	+	-	+	+	+	-	-	-	+	+	+	-	+
ПРН15	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+
ПРН16	+	+	+	+	+	+	-	-	-	+	+	+	-	+
ПРН17	-	+	+	+	+	-	-	-	+	+	+	+	+	+
ПРН18	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	-	+
ПРН19	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+
ПРН20	-	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+
ПРН21	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+	+	+
ПРН22	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	+	-	-	+
ПРН23	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	+	-	-	+

Керівник проектної групи _____ Хрящевська Л.М.